

"Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне адамдарды сатуға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2005 жылғы 3 маусымдағы N 554 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

"Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне адамдарды сатуға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Заңының жобасы Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің қарауына енгізілсін.

Қ а з а қ с т а н   Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Премьер-Министрі

Жоба

Қазақстан Республикасының Заңы Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне адамдарды сатуға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасының мынадай заң актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 16 шілдедегі Қылмыстық кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1997 ж., N 15-16, 211-құжат; 1998 ж., N 16, 219-құжат; N 17-18, 225-құжат; 1999 ж., N 20, 721-құжат; N 21, 774-құжат; 2000 ж., N 6, 141-құжат; 2001 ж., N 8, 53, 54-құжаттар; 2002 ж., N 4, 32, 33-құжаттар; N 10, 106-құжат; N 17, 155-құжат; N 23-24, 192-құжат; 2003 ж., N 15, 137-құжат; N 18, 142-құжат; 2004 ж., N 5, 22-құжат; N 17, 97-құжат; N 23, 139-құжат):

1) 113-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"113-бап. Адамның органдарын және тінін алуға мәжбүр ету немесе заңсыз алу

1. Ауыстырып салу не өзгедей пайдалану үшін адамның органдарын немесе тінін алуға мәжбүр ету немесе заңсыз алу, сол сияқты адамның органдарына және тініне қ а т ы с т ы м ә м і л е л е р ж а с а у , -

үш жылға дейінгі мерзімге белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығын айырып немесе онсыз бес жылға дейінгі мерзімге бас б о с т а н д ы ғы н а н а й ы р у ғ а ж а з а л а н а д ы .

2. Нақ сол әрекеттер:

- а) кінәліге дәрменсіз күйде екендігі көрінеу адамға қатысты;
- б) кәмелетке толмағанға қатысты;
- в) екі немесе одан да көп адамға қатысты;
- г) адамдар тобының алдын ала сөз байласуы бойынша;
- д) бірнеше рет;
- е) қару немесе қару ретінде пайдаланылатын заттарды қолданып;
- ж) айыптыға жүктілік жағдайы көрінеу мәлім әйелге қатысты;
- з) алдау немесе сенімге қиянат жасау жолымен;
- и) өзінің қызметтік жағдайын пайдаланып;
- к) жәбірленушінің материалдық немесе өзге тәуелділігін пайдаланып;
- л) өмірге немесе денсаулыққа қауіпті емес күш қолданып, немесе оны қолданамын деп қорқыту арқылы жасалғанда, - үш жылға дейінгі мерзімге белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан айыра отырып немесе онсыз бес жылдан жеті жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

3. Жәбірленушінің өліміне немесе өзге де ауыр зардаптарға әкеп соққан, осы баптың бірінші және екінші бөліктерінде көзделген әрекеттер, - үш жылға дейінгі мерзімге белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығын айырып немесе онсыз жеті жылдан он жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.";

2) 125-баптың үшінші бөлігінің б) тармақшасында "нәпсіқұмарлық немесе өзге" деген сөздер алынып тасталсын;

3) 126 - бапта:

екінші бөлік мынадай мазмұндағы и) тармақшасымен толықтырылсын: "и) жәбірленушінің материалдық немесе өзге де тәуелділігін пайдаланып,"; үшінші бөліктің б) тармақшасында "нәпсіқұмарлық немесе өзгедей" деген сөздер алынып тасталсын;

4) 128-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"128-бап. Адамдарды сату

1. Адамға қатысты сатып алу-сату немесе өзге де мәмілелер жасау, оны пайдалану не пайдалану мақсатында азғырып-көндіру, әкету, беру, жасыру, сол сияқты пайдалану мақсатында өзге де әрекеттер жасау, - мүлкін тәркілеп немесе онсыз бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Нақ сол әрекеттер:

- а) адамдар тобының алдын ала сөз байласуы бойынша;
- б) бірнеше рет;
- в) күш қолданып немесе оны қолданамын деп қорқыту арқылы;

- г) қару немесе қару ретінде пайдаланылатын заттарды қолданып;
- д) айыптыға жүктілік жағдайы көрінеу мәлім әйелге қатысты;
- е) екі немесе одан да көп адамға қатысты;
- ж) жәбірленушінің мүшелерін немесе тінін ауыстырып салу немесе өзгедей пайдалану үшін алу мақсатында;
- з) алдау немесе сенімге қиянат жасау жолымен;
- и) өзінің қызметтік жағдайын пайдаланып;
- к) жәбірленушінің материалдық немесе өзге тәуелділігін пайдаланып жасалғанда, - мүлкін тәркілеп немесе онсыз бес жылдан жеті жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

3. Осы баптың бірінші немесе екінші бөліктерінде көзделген, Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге әкету, Қазақстан Республикасына әкелу немесе адамды бір шет мемлекеттен екіншісіне Қазақстан Республикасының аумағы арқылы тасымалдау мақсатында жасалған әрекеттер, сол сияқты Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге әкету, Қазақстан Республикасына әкелу немесе адамды бір шет мемлекеттен екіншісіне Қазақстан Республикасының аумағы арқылы тасымалдау, - мүлкін тәркілеп немесе онсыз жеті жылдан он жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

4. Осы баптың бірінші, екінші немесе үшінші бөліктерінде көзделген әрекеттер, е г е р :

- а) ұйымдасқан топпен жасалса;
- б) абайсыздықпен жәбірленушінің өліміне немесе өзге ауыр зардаптарға әкеп соқса, - мүлкін тәркілеп немесе онсыз жеті жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

Ескерту. Осы бапта және Кодекстің 125, 126, 133-баптарында көзделген адамды пайдалану мәжбүрлі еңбекті пайдалануды, басқа адамның жезөкшелікпен айналысуын немесе кінәлінің алынған табыстарды иеленіп алу мақсатындағы оларға көрсетілетін өзге де қызметтерді, сол сияқты өзіне байланысты емес себептер бойынша жұмыстарды (қызметтерді) орындаудан бас тарта алмайтын адамға қатысты олардың меншік иесінің өкілеттілігін жүзеге асыруды білдіреді.";

5) 133-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"133-бап. Кәмелетке толмағандарды саудаға салу

1. Кәмелетке толмаған адамға қатысты сатып алу-сату немесе өзге де мәмілелер жасау, оны пайдалану не азғырып-көндіру, әкету, беру, жасыру, сол сияқты пайдалану мақсатында өзге де әрекеттер жасау, - мүлкін тәркілеп немесе онсыз бес жылдан жеті жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Нақ сол әрекеттер:

- а) алдын ала сөз байласу арқылы адамдар тобы;
- б) бірнеше рет;
- в) күш қолданып немесе оны қолданбақшы болып қорқытып;
- г) қару немесе қару ретінде пайдаланылатын заттарды қолданып;
- д) екі немесе одан да көп адамға қатысты;
- е) жәбірленушінің мүшелерін немесе тінін ауыстырып салу немесе өзгедей пайдалану үшін алу мақсатында;
- ж) алдау немесе сенімге қиянат жасау жолымен;
- з) адамның өзінің қызметтік жағдайын пайдаланып;
- и) кәмелетке толмаған адамды қылмыс жасауға немесе қоғамға қарсы өзге де іс-әрекеттер жасауға тарту мақсатында;
- к) жәбірленушінің материалдық немесе өзге тәуелділігін пайдаланып жасалғанда, - мүлкін тәркілеп немесе онсыз жеті жылдан он жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

3. Осы баптың бірінші немесе екінші бөліктерінде көзделген, Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге әкету, Қазақстан Республикасына әкелу немесе кәмелетке толмаған адамды бір шет мемлекеттен екіншісіне Қазақстан Республикасының аумағы арқылы тасымалдау мақсатында жасалған әрекеттер, сол сияқты осындай әрекеттерді жасау мақсатында Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге әкету, Қазақстан Республикасына әкелу немесе кәмелетке толмаған адамды бір шет мемлекеттен екінші мемлекетке Қазақстан Республикасының аумағы арқылы тасымалдау, -

мүлкін тәркілеп немесе онсыз жеті жылдан он жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.

4. Осы баптың бірінші, екінші немесе үшінші бөліктерінде көзделген әрекеттер, егер :

- а) ұйымдасқан топпен жасалса;
- б) абайсыздықпен жәбірленушінің өліміне немесе өзге ауыр зардаптарға әкеп соқса, - мүлкін тәркілеп он екі жылдан он бес жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады.";

б) мынадай редакциядағы 275-1-баппен толықтырылсын:

"275-1-бап. Адамның органдарын және адамның мәйітінің тінін заңсыз алу

1. Ауыстырып салу не өзгедей пайдалану үшін адамның органдарын немесе адамның мәйітінің тінін заңсыз алу, сол сияқты адамның органдарына және тініне немесе адамның мәйітіне қатысты мәмілелер жасау, - үш жылға дейінгі мерзімге белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығын айырып немесе онсыз бес жылға дейінгі мерзімге бас

бостандығынан айыруға жазаланады.

2. Нақ сол әрекеттер:

а) адамдар тобының алдын ала сөз байласуы бойынша;

б) бірнеше рет;

в) өзінің қызметтік жағдайын пайдаланып жасалғанда, - үш жылға дейінгі мерзімге белгілі бір лауазымдарды атқару немесе белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан айыра отырып немесе онсыз бес жылдан жеті жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады."

2. Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 13 желтоқсандағы Қылмыстық іс жүргізу кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1997 ж., N 23, 335-құжат; 1998 ж., N 23, 416-құжат; 2000 ж., N 3-4, 66-құжат; N 6, 141-құжат; 2001 ж., N 8, 53-құжат; N 15-16, 239-құжат; N 17-18, 245-құжат; N 21-22, 281-құжат; 2002 ж., N 4, 32, 33-құжаттар; N 17, 155-құжат; N 23-24, 192-құжат; 2003 ж., N 18, 142-құжат; 2004 ж., N 5, 22-құжат; N 23, 139-құжат; N 24, 153, 154, 156-құжаттар):

1) 192-баптың екінші бөлігінде:

"128-бабында (екінші және үшінші бөліктерінде)" деген сөздер "128-бабында (екінші, үшінші және төртінші бөліктерінде)" деген сөздермен ауыстырылсын; "275-бабында (екінші бөлігінде)," деген сөздерден кейін "275-1-бабында (екінші бөлігінде)," деген сөздермен толықтырылсын;

2) 285-баптың екінші бөлігін "275-бабында (бірінші бөлігінде)," деген сөздерден кейін "275-1-бабында (бірінші бөлігінде)," деген сөздермен толықтырылсын;

3. Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 30 қаңтардағы Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2001 ж., N 5-6, 24-құжат; N 17-18, 241-құжат; N 21-22, 281-құжат; 2002 ж., N 4, 33-құжат; N 17, 155-құжат; 2003 ж., N 1-2, 3-құжат; N 4, 25-құжат; N 5, 30-құжат; N 11, 56, 64, 68-құжаттар; N 14, 109-құжат; N 15, 122, 139-құжаттар; N 18, 142-құжат; N 21-22, 160-құжат; N 23, 171-құжат; 2004 ж., N 6, 42-құжат; N 10, 55-құжат; N 15, 86-құжат; N 17, 97-құжат; N 23, 139, 140-құжаттар; N 24, 153-құжат; 2005 ж., N 5, 5-құжат):

1) 56-бап мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"3. Егер әкімшілік іс жүргізу барысында Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге әкімшілік жолмен кетіру түріндегі әкімшілік жазалау шарасы қолданылуы мүмкін адам оған қатысты Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне сәйкес ауыр немесе аса ауыр қылмыс болып табылатын әрекет жасалғаны туралы хабарласа, онда осы адамға қатысты әкімшілік іс жүргізу Қазақстан Республикасы Қылмыстық іс жүргізу кодексінің 185-бабында белгіленген тәртіппен хабарлама бойынша шешімді қабылдағанға дейін тоқтатыла тұрады.";

2) 396-баптың бірінші бөлігінің бірінші абзацында:

"(жасырын иммигранттарды)" деген сөздер алынып тасталсын, "қабылдауы," деген сөзден кейін "заңсыз иммигранттардың еңбектерін пайдалануы," деген сөздермен

т о л ы қ т ы р ы л с ы н ;

"жасырын" деген сөз "заңсыз" деген сөзбен ауыстырылсын;

3) 399-баптың бірінші абзацында "лицензиясыз," деген сөзден кейін "сол сияқты жөнсіз жарнаманы пайдаланып, не толық емес немесе дәйексіз ақпаратты беріп" деген сөздермен толықтырылсын;

4) 552-бапта "және демография" деген сөздер алынып тасталсын;

5) 575-баптың бірінші бөлігі "392," деген сандардан кейін "394 (бірінші бөлігінде)," деген сөздермен толықтырылсын;

6) 636-баптың бірінші бөлігінің 1) тармақшасында:

он бірінші абзацта "және демография" деген сөздер алынып тасталсын; отыз жетінші абзац "393-баптар;" деген сөздер "393, 394-баптар;" деген сөздермен ауыстырылсын.

4. Қазақстан Республикасы Президентінің "Қазақстан Республикасындағы шетел азаматтарының құқықтық жағдайы туралы" 1995 жылғы 19 маусымдағы N 2337 заң күші бар Жарлығына (Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің Жаршысы, 1995 ж., N 9-10, 68-құжат; Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1997 ж., N 12, 184 - құжат; 2001 ж., N 8, 50 - құжат):

4-баптың үшінші абзацы мынадай редакцияда жазылсын:

"Қазақстан Республикасында өзге заңды негізде жүрген шетел азаматтары, сондай-ақ өздеріне қатысты Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексіне сәйкес ауыр немесе аса ауыр қылмыс болып табылатын әрекеттерді жасау салдарынан жәбірленуші деп танылғандар Қазақстан Республикасында уақытша болушылар деп саналады. Олар белгілі тәртіппен тіркелуге және белгілі болу мерзімі өткен соң Қазақстан Республикасынан кетуге міндетті."

Қ а з а қ с т а н   Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Президенті